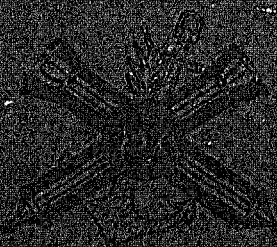

RANNAPATAREIDE

N:o 3, 7 ja 8
MÄÄRUSTIKUD

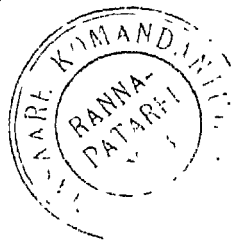
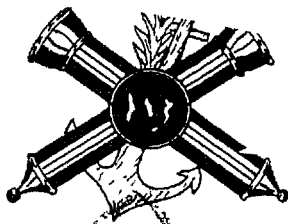
1928 a.
MEREKINDLUSTE SAALSI VALDAMINE

PARANDATUD

1. Merkiudul. № 283-26.05.53a. alusel
2. — " — № 589-26.03.55a. —
3. — " — № 55-29.07.55a. —

RANNAPATAREIDE

№№ 3, 7 ja 9
MÄÄRUSTIKUD

RANNAPATAREI Nr. 3,7 ja 9-da
TULEJUHTIMISE PUNKTIDE MÄÄRUSTIK.

Prg.1.

Patarei tule juhib patarei ülem või tema asetäitja. Tema asub tulejuhtimise punktis, tulejuhi vaatlusriista juures.

Prg.2.

Patarei side ohvitser asub tulejuhtimise punktis ja on abiks tulejuhule; tema valvab kaugusemõõtja ja teiste tulejuhtimise riistade töö ning tulejuhtimise punkti side järele. Tema kohus on ka olukorra järele valvata ja sellest tulejuhti informeerida.

Prg.3.

Tegevuseks tulejuhtimise punkti määratakse järgmised numbrid:

Nr.1 kaugusemõõtur.

Nr.2 kauguselugeja.

Nr.3 kauguskäigu ja kaugusemuute määraja.

Nr.4 stereotoru vaatleja.

Nr.5 külgekäigu määraja.

Nr.6 tuule ja õhutiheduse - algkiiruse paranduste määraja.

Nr.7 telefonist käskluste edasiandmiseks suurtükkidele.

Nr.8 telefonist patareid komutatori juures.

Nr.10 tulejuhtimise punkti vanem, töötab automaadi ehk tabeli-riista juures.

Märkus: Tarbekorral määratakse kõnetorude juure ehk muude ühenduste jaoks Nr.9.Nr.3-le abiks Nr.3-a, Nr.10-le abiks Nr.10-a.

Prg.4.

Tulejuhtimise punkti meeskond rivistatakse kahte viirgu, esimesse paarita, teise paaris numbrid; Nr.10 asub paremale tiivale esimesse viirgu.

Prg.5.

Üldkäskluse järele: "Suurtükkide juure", "Marss!" ehk erikäskluse järele: "Riistade juure", "Marss!", jooksevad numbrid oma kohtadele:

Nr.1 - kaugusemõõtja istepingi taha, rinnaga kaugusemõõtja poole.

Nr.2 - Samm paremale Nr.1-st.

Nr.3 - Nr.2-se selja taha.

Nr.4 - Oma stereotoru juure.

Nr.5 - Samm Nr.4-da selja taha.

Nr.6 - Tuuleparanduste mõõtja juure.

Nr.7 - Telefoni juure, astub ühendusse suurtükkidega ja võtab kõnetorudelt kaaned (katted) maha.

- Nr.8 - Patarei komutaatori juure.
Nr.10- Tulejuhi juure.

Prg.6.

Et tulejuhtimise punkti laskevalmis seada, antakse käsklus:

"L a s k e v a l m i s".

Selle käskluse järele:

- Nr.1 - Võtab Nr.2-sega kaugusemõõtjalt katte ära, istub istmele. Proovib kaugusemõõtja töötamist ja erikäsklusel reguleerib seda. Õisel laskmisel lüübib valgustuse sisse.
- Nr.2 - Võtab ühes Nr.1-sega kaugusemõõtjalt katte ära ja viib määratud kohale. Võtab välja objektiivide valguse varjajad ja asetab kohale. Asub kaugusemõõtja skaala juure ja aitab Nr.1-sel reguleerida.
- Nr.3 - Võtab Nr.5-da käest sekundimõõtja, kauguskäigu tabeli ja kaugusemuute määramise lehe, toob tulejuhi stereotoru ja asetab kohale.
- Nr.4 - Asetab stereotoru kohale ja orienteerib seda.
- Nr.5 - Võtab Nr.10-da käest sekundimõõtjad ja tarvilikud tabelid, annab ühe sekundimõõtja, kauguskäigu tabeli ja kaugusemuute määramise lehe Nr.3-le; tuule paranduste krahviku, ühe sekun-

- dimõõtja, õhutiheduse - algkiiruse paranduste ja lennuaja tabeli annab Nr.6-le.
- Nr.6 - Võtab Nr.5-da käest tuule paranduste krahviku, õhutiheduse - algkiiruse paranduste ning lennuaja tabeli ja sekundimõõtja. Asetab kettale tuule paranduste krahviku. Küsib Nr.8-lt tuule ja õhutiheduse andmed.
- Nr.7 - Annab suurtükkidele käskluse "L a s k e v a l m i s".
- Nr.8 - Töötab komutaatoril. Küsib meteoroloogia jaamast tuule ja õhutiheduse andmed, mida Nr.6-le edasi annab.
- Nr.10- Annab välja Nr.5-le tabelid, sekundimõõtjad jne. Seab auto- maadi ja tabeliriista töötamise valmis.

Märkus I: Kui olukord nõuab, võib prg. 5-das nimetatud käsklused ära jätta ja käsklustada: "Laskevalmis".

Märkus II: Tegevuse ajal seisavad numbrid niiviisi, kuidas neil kõige parem on omi kohuseid täita.

Prg.7.

Märgi kättejuhatamiseks käsklustab tulejuht: "Sihtida", juurelisades lühikest ja selget märgi kirjeldust ehk märgi jooksva suuna arvu, mille järele:

- Nr.1 - Saades märgi kirjelduse, otsib märki ja leides, ütleb valjult: "Kaugusemõõtjal niisugune märk", "Suun NN", jälgib seda ja mõõdab distantsi.
- Nr.2 - Nõuetavate ajavahemikkudega loeb valjult jooksvat distantsi. "Suun NN" annab edasi Nr.10.
- Nr.3 - Teeb kindlaks kauguskäigu ja kaugusemuute (Nr.3-a abil).
- Nr.4 - Saades märgi kirjelduse, otsib märki ja leides, ütleb valjult: "Stereotorul niisugune märk", Ühes Nr.5-ga teeb kindlaks külgekäigu.
- Nr.5 - Ühes Nr.4-ga teeb kindlaks märgi külgekäigu.
- Nr.6 - Saades Nr.10-lt märgi suuna ja distantsi, teeb kindlaks tuule, õhutiheduse - algkiiruse parandused.

Kui tuleavamine viibio, peab Nr.6 need parandused teatava aja pärast uuesti kindlaks tegema, mille jaoks Nr.10 on kohustatud teatama uuesti teatama suuna ja distantsi.

- Nr.7 - Annab edasi suurtükkidele märginäite.
- Nr.10 - Annab edasi käsklused ja märginäite Nr.6-le.

Kui tulejuht soovib märki kättejihatada ainult tulejuhtimise punktile, siis käsklustab ta:

"Tulejuhtimise punktile",
"S i h t i d a.....".

Selle käskluse järele tegutsevad numbrid nagu üleval öeldud, kuid Nr.7 ei anna määrginäidet suurtükkidele.

Prg.8.

Tule avamise momendi liginemisel teeb tulejuht kindlaks derivatsiooni paranduse ja küsib:

- 1) "Külgtuul", Nr.6 vastab: "Külgtuul paremale (vasakule) N".
- 2) "Külgkäik", Nr.5 vastab: "Käik paremale (vasakule) N".

Saades külgparandused teeb tulejuht kindlaks sihiku.Nr.10 jätkab küsimusi:

- 1) "Õhutiheduse parandus", Nr.6 vastab: "Õhutiheduse parandus + (-)N".
- 2) "Pikituul" Nr.6 vastab: "Pikituul + (-) N".
- 3) "Kauguskäik", "Kaugusemuude" Nr.3 vastab: "kauguskäik + (-)N", "kaugeneb (ligineb) N".

Kõik numbrid teatavad kohe nende poolt kindlaks tehtud viimased parandused.

Nr.10 - Saades kauguseparandused, annab need tulejuhile teadmiseks ja seab need automaadile ehk tabelibiistale.

Prg.9.

Väljaarvatud sihiku seadet käsklustab tulejuht Nr.10 kaudu suurtükkidele:

"Sihik NN" ja Nr.10-le "Tuld".

Nr.10 - Saades tulejuhilt käskluse "Tuld", annab edasi suurtükkidele:

"Sihtraud NN"

"T u l d".

Prg.10.

Laskmise ajal:

- Nr.1 - Mõõdab vahetpidamata distantssi.
Nr.2 - Loeb distantssi, peale Nr.1 käskluse "k ä e s".
Nr.3 - Vahetpidamata teeb kindlaks kauguskäigu ja kaugusemuute. Muutmise korral ütleb tulejuhile uue kauguskäigu ja kaugusemuute ehk ainult K.M. muute suuruse vastava märgiga.
Nr.4 Vahetpidamata teevad kindlaks külga ja 5 - käigu ja tulejuhi järelpärimisel teatab
Nr.5 "külgakäik paremale (vasakule) N".
Nr.6 - Iga kogulasu momendil laseb sekundimõõtja käima, viis sekundit enne lennuaja lõppu ütleb tulejuhile: "ligineb" ja lennuaja lõpul: "kukub". Juhtumisel, kui turmlaskmisel ühe kogulasu lennuaja lõpp on järgmisest kogulasust hiljem, siis mõõdab Nr.6 lennuaja ainult nende kogulasude jaoks, kus need ajavahemikkudega üksteisest eraldatud. Tulejuhi korraldusel teeb kindlaks uued õhutiheduse ja tuule parandused.
Nr.7 - Annab käsklusi suurtükkidele edasi.
Nr.8 - Tulejuhi korraldusel küsib metereoloogia jaamast uued õhutiheduse ja tuule andmed.
Nr.10- Laskmisel tabeliriistaga teeb kindlaks sihtrõua seade, mida suurtükkidele edasi annab:

- a) eellaskmisel - peale tulejuhi käsklust "tuld" ja
 - b) turmamisel - peale igat kogulasku, käsklustades: "NN", "T u l d".
- Laskmisel automaadiga annab igat sihtraua muudet edasi suurtükkidele ja annab suurtükkidele käskluse "Tuld":
- a) eellaskmisel - peale tulejuhi käsklust "Tuld" ja
 - b) turmamisel - peale igat kogulasku.

Prg.11.

Sihiku muutmiseks käsklustab tulejuht Nr.10-da kaudu suurtükkidele:

"Paremale (vasakule) NN",
Nr.10-le "T u l d".

Sihtraua muutmiseks käsklustab tulejuht Nr.10-le:

"juure (maha) NN".
"T u l d".

Nr.10 korrates valjult saadud sihtraua muudet, seab selle ülesse ja määrab vastava sihtraua, käsklustades:

"N N"
"T u l d".

Prg.12.

Turmamisele üleminekuks käsklustab tulejuht Nr.10-le:

"Turmlaskmisele".

Prg.13.

Turmamise katkestamiseks käsklustab tulejuht Nr.10-le:

"K ä s k l u s e j ä r e l e".
"Juure (maha) NN" "T u l d".

Nr.10 kordab tulejuhi käsklusi ja töötab edasi nagu eellaskmiselgi.

Prg.14.

Tule üleviimiseks teise märgi peale, käsklustab tulejuht:

"Tähelpanu".

Selle käskluse järele lõpetavad kõik tulejuhtimise punkti numbrid igasuguse tegevuse, jäädes sinna, kus käsklus tabas, kui tulejuht käsklustab:

"S i h t i d a"

toimetavad numbrid prg.7-me järele.

kui aga vaja tuld üleviia märgi peale, mille suun, liikumise kiirus, kurss ning distants tulejuhi arvamisel vähe eraldub eelmise omast, võib käsklustada:

"Tähelpanu".

"Endiste andmetega"

"Sihtida.".

Prg.15.

kui tulejuht näeb, et tule avamise moment nii kiiresti ligineb, et kõikide paranduste arvestamiseks ei jää enam aega, võib teised parandused ära jätta, käsklustades:

"käigu parandused".

Selle käskluse järele vastavad numbrid teadustavad ainult käigu parandusi ning tulejuht teeb kindlaks derivatsiooni paranduse ja laskmist jätkatakse harilikul viisil, nagu see prg.prg.8 ja teistes Seldud.

Prg.16.

Kogu tegevuse seismapanemiseks käsklustab tulejuht:

"Tähelpanu".

Numbrid toimivad prg.14 järele.

Juhtumisel, kui patareile ajutiseks tule seismapanemiseks käsklustatakse:

"Tähelpanu"

"Mitte lasta" ehk "Mitte laadida",
töötavad tulejuhtimise punkti numbrid prg.
10-ne järele.

- Prg.17.

Numbrate puhkuseks käsklustab tulejuht:

"K o h e n d u".

Selle käskluse järele kohenduvad numbrid ja asuvad vaba seisangu, kuid riistade juurest võivad lahkuda ainult tulejuhi loaga.

Prg.18.

Tegevuse lõpetamiseks tulejuhtimise punktis käsklustab tulejuht:

"L õ p e t a".

Mille järele:

- Nr.1 - Seab kaugusemõõtja algseisu ja Nr.2 abil paneb kaugusemõõtjale katte peale. Üise laskmise juures lülib valgustuse välja.
- Nr.2 - Võtab maha kaugusemõõtja objektiivide varjajad ja paneb need ära. Aitab Nr.1-el katte peale panna.
- Nr.3 - Annab Nr.5-le sekundimõõtja, tabelid ja viib tulejuhi stereotoru ära.

- Nr.4 - Paneb stereotoru algseisu ja viib hoiu kohale.
- Nr.5 - Võtab vastu Nr.3 ja Nr.6-lt sekundimõõtjad ja tabelid ning Nr.6-lt tuule paranduse krahviku. Annab kõik tabelid, sekundimõõtjad ja tuule krahviku Nr.10-le ära.
- Nr.6 - Võtab maha tuule krahviku ja annab selle Nr.5-le ühes sekundimõõtjaga ja tabelitega.
- Nr.7 - Ühendab telefoni aparaadi lahti ja viib ära. Paneb kõnetorule kaane (katte) peale.
- Nr.8 - Lõpetab ühenduse pidamise komutaatoril.
- Nr.10- Seab kõik automaadi ja tabeliriista näitajad algseisu ja paneb kasti. Võtab vastu ja paneb kohale Nr.5-lt saadud tuule paranduste krahviku, sekundimõõtjad ja tabelid. Valvab kõikide teiste riistade korraliku ärapanemise järele.

Prg.19.

Peale ülaltähendatud kohuste täitmist lähevad numbrid punkti taha ja rivinevad seal kahte viirgu, nagu prg.4 öeldud. Nr.10-da käskluse järele saab tulejuhtimise punkti meeskond ära viidud.

Märkus: Kui patavei on varustatud kaugusemõõtjaga, kus Nr.1 ise distantssi loeb, siis jääb Nr.2 ära; tema kohuseid täidab prg.3-das, 7-das ja 10-das - Nr.1 ja prg.6-das ja 18-das - Nr.3. Märki näite Nr.6-le annab edasi Nr.10.

Prig.20.

Ainult esimese sihiku ja sihtraua edasiandmisel suurtükkiidele käsklustatakse: "Sihik NN", "Sihtraud NN", järgnevatele käsklustatakse "Paremale (vasakule) NN" "NN".

120 m/m. 50 kal. ja 130 m/m. 55 kal.

RANNAKAHUR.

I j a g u.

S U U R T Ü K I M Ä Ä R U S T I K.

Tegevuseks suurtüki juures ja laske-
moona keldrites määratakse suurtüki ülem
ja 15 nummert. Suurtüki ülem on suurtüki
ja tema juures toimiva meeskonna ülem.

Nr.1 Horisontaal sihtija.

Nr.2 Vertikaal sihtija.

Nr.3 Sihteandmete seadja.

Nr.4 Lukustaja.

Nr.5 Tõukaja.

Nr.6 Laadija.

Nr.7 Laengu laadija.

Nr.8 Mürsu vastuvõtja.

Nr.9 Laengu vastuvõtja.

Nr.10 Laskemoona keldri vanem.

Nr.11 } Keldrist mürsu väljaandjad.
Nr.12 }

Nr.13 } Keldrist laengu väljaandjad.
Nr.14 }

Nr.15 Suurtüki telefonist.

Märkus: Kui Nr.3 on varustatud pea tele-
foniga, siis jääb Nr.15 ära.

Prg.2.

Suurtüki meeskond rivistatakse kahte viirgu: esimesse - paarita, teise - paaris numbrid. Selles korras asuvad numbrid 8 - 10 sammu suurtüki taha, rindega suurtüki poole. Suurtüki ülem asub paremale tiivale.

Märkus: Numbrid paigutatakse suurtüki taha püssideta.

Prg.3.

Käskluse järele:

"Suurtüki juure",

" M a r s s "

jooksevad kõik numbrid suurtüki juure, kus:

- Nr.1 - Asub päästemehhanismi pool oleva istepingi taha, rinnaga laske suunas.
- Nr.2 - Asub sihte ketaste pool oleva istepingi taha, joondudes esimese numbriga.
- Nr.3 - Asub sihte ketaste juure, rinnaga viimase poole.
- Nr.4 - Asub sinna poole, kuhu lukk lahti käib, joondudes urv osa löikega 1 samm suurtükist, rinnaga viimase poole.
- Nr.5 - Asub sinna poole, kust lukk lahti käib, rinnaga Nr.4-da poole, temaga joondudes.
- Nr.6 - Asub $1\frac{1}{2}$ - 2 sammu paremale (vasakule) 5-st numbrist, temaga joondudes.

- Nr.7 - Asub üks samm vasakule (paremale, Nr.6-st, temaga joondudes.
- Nr.8 - Asub mürskude väljaande renni juure.
- Nr.9 - Asub laengute väljaande renni juure.
- Nr.10 - Asub ümberlaadimise ruumi väljaande rennide juure.
- Nr.11)
- Nr.12) Asuvad keldris mürskude juure.
- Nr.13)
- Nr.14) Asuvad keldris laengute juure.
- Nr.15 - Asub telefoni aparraadi juure, astub ühendusse tulejuhtimise punktiga. Kui telefoni aparraati ei ole, toob teda kohale.
- Suurtüki ülem asub suurtüki taha betoon astmele.

Prg.4.

Laskevalmis seadmiseks käsklustatakse:

"L a s k e v a l m i s".

Selle käskluse järele:

- Nr.1,2 ja 3 - Võtavad suurtükilt üldkatte ära ja annavad need Nr.5-le
- Nr.Nr.1 ja 2 võtavad sihtraudadelt katted ära.Nr.2 toob sihttorud kohale.
- Nr.3 - Aitab Nr.5-el katted ära viia, vaatab järele sihte kettad ja suunalooga, seades neid algseisu ja ühendab telefoni liiniga.
- Nr.4 - Võtab ära suurtüki urvi, liigleva osa ja suudme katted, neid

Nr.5-le andes. Proovib luku ja päästemehanismi korralikku töötamist, võtab keldrist Nr.10-lt vastu sütikute tasku, päästenööri ja sütikud.

Nr.5 - Viib mahavõetud katted määratud kohale ja võtab mürsu tõukepuu.

Nr.6 ja

Nr.7 - Toovad mürsu ja laengu matid.

Nr.8 ja

Nr.9 - Aitavad Nr.6-le ja 7-le kohale tuua mürsu ja laengu matid; vaatavad, et laadimise bennid kohal ja korras oleks.

Nr.10- Annab välja Nr.4-le sütikute tasku, pääste nööri ja sütikud.

Nr.Nr.11,12,13 ja 14 - ühes Nr.10-ga seavad valmis mürsud ja laengud laskmiseks.

Nr.15 -On ühenduses tulejuhtimise punktiga; kordab saadud käsklusi nii valjult, et seda kuuleks need numbrid, kelle kohta käsklus käib

Peale suurtüki laskevalmis seadmist Nr.Nr.1 ja 2 istuvad istmele. Nr.Nr.3,4,5,6,7,8 ja 9 oma endistele kohtadele.

Nr.Nr.6,11 ja 12 - panevad nahk kindad ja käevarre kaitseid kätte.

Numbrid seisavad laskmise ajal nii viisi, kuidas neil kõige parem on oma kohuseid täita.

Suurtüki ülem: Valvab numbrite õige ja kiire tegevuse ja suurtüki materjaal osa järele, võtab kõik abinõud tarvitusele rikete kõrvaldamiseks. Kontrolleerib

sihteandmete ülesseadmist. Juh-
tamisel kui käsklused häälega
edasi antakse, kordab neid val-
jult oma suurtüki meeskonnale.
Rivist väljalangenud numbrite
asemele määrab viibimata uued,
omale määrab asemiku. Tegevuse
ajal asub seal, kus temal on
parem oma suurtüki meeskonna
tegevuse järele valvata.

- Märkus: 1) Kui olukord nõuab, võib käsk-
lust "Suurtüki juure", "Marss"
ärajäta ja käsklustada "Laske-
valmis".
- 2) Kui Nr.3 on varustatud pea te-
lefoniga, siis täidab tema ka
Nr.15 kohuseid.

Prg.5.

Märgi kättejuhatamiseks suurtükile
käsklustatakse:

"Sihtida"

juure lisades lühikest ja selget märgi
kirjeldust ehk tarbekorral märgi jooksva
suuna arvu.

Nr.1 Ära kuulates märgi kirjeldust, pöörab
suurtüki märgi suuna, vaatab siht-
torusse ja leides märki, teatab
suurtüki ülemale sõnaga: "Käes".

Ehk Nr.3, ära kuulates märgi jooksva
suuna arvu, käsklustab Nr.1-le
"Paremale", "Vasakule", "Seis".

Peale viimase käskluse vaatab Nr.1-ne
sihttorusse ja leides märki, teatab
sellest suurtüki ülemale: "Käes".

Mõlemil juhtumisel kui märk käes on, seab pöördemehanismi abil oma sihttoru vertikaal niidi märgi esimese korstna eesmise serva või eriti käsklustatud kohta.

Nr.2 - Tõste mehanismi abil seab oma sihttoru horisontaal niidi märgi esimese korstna alusele või eriti käsklustatud kohta.

Kui märki millegi pärast näha ei ole, teatab sellest kohe suurtüki ülemale.

Suurtüki ülem: on kohustatud valvama ja tarbekorral oma poolt kõik abinõud tarvitusele võtma et märk õieti ja kiirelt Nr.1-se poolt saaks leitud. Märki siiski mitte leides, teatab vühma ülemale ja tulejuhile: "Niisugune suurtükk ei näe märki".

Prg. 6.

Suurtüki laadimiseks käsklustatakse:

"Fugaas mürsuga" (Mürsu liik)

"Lahingu laenguga" (Laengu liik)

Selle käskluse jäarele:

Nr.4 - Teeb luku lahti, lükkab sütiku seenes oleva avausse, kui suurtükk laetud, paneb luku kinni ja ütleb Nr.1-le "Valmis". Kui laskmine sünnib nõõri abil, siis kinnitab nõõri laskelingi külge.

- äes Nr.5 - Lükkab tõukepuuga Nr.6-da poolt
antud mürsu sisse.
Nr.6 - Toob mürsu, laeb ja läheb järg-
mise järele.
roh Nr.7 - Toob laengu, laeb ja läheb järg-
mise järele.
gi Nr.8 - Võtab vastu keldrist väljaanta-
vit vaid mürske ja paigutab neid
raamile ehk matile.
ha Nr.9 - Võtab vastu keldrist väljaanta-
ur. vaid laenguid ja paigutab neid
raamile ehk matile.
j Nr.10 - Valvab laskemoona kiire välja-
andmise järele.
- Nr.Nr.11, 12 - annavad keldrist mürske.
Nr.Nr.13, 14 - annavad keldrist laenguid

Prg.7.

Tule avamiseks käsklustatakse:

"Sihik NN"

"Sihtraud NN"

"T u l d".

Selle käskluse järele:

- k Nr.3 - Seab sihikule ja sihtrauale Nr.
10-lt (automaadi number) saadud
andmed, neid korrates nii valjult
r) et numbrid kuuleks. On sihik ja
sihtraud seatud ütleb Nr.1-le
"T u l d".
Nr.2 - jätkab sihtimist, hoides horison-
taal niiti õigel kohal.
Nr.1 - jätkab sihtimist, hoides verti-
kaal niiti õigel kohal ja kuul-
des Nr.3-lt "T u l d", annab
tuld. Juhtumisel, kui aga tõmbe-

- nõõri abil lastakse, annab omalt poolt Nr.4-le käskluse "T u l d"
- Nr.4 - Kui tõmbenõõri abil lastakse, võtab tõmbenõõri kätte, astub tagasi ja Nr.1-se käskluse järel "Tuld" - annab tuld. Tõrke puhul tõmbab päästiku teine kord vinna ja kui kordub tõrge, loeb kuni 30 ning teeb luku lahti uue laadimiseks; peale lasku teeb luku lahti ja eemaldab tühi sütiku.
- Nr.15 - Kordab saadud käsklusi nii valjult, et numbrid kelle kohta käsklused käivad selgelt kuuleks
- Märkus: Kui Nr.3 on varustatud pea telefoniga, siis täidab tema ka Nr.1 kohuseid.

Prg.8.

Peale lasku kestab laadimine ja sihiline vahetpidamata edasi.

Prg.9.

Järgnevate laskude andmiseks käsklustatakse:

"NN" "T u l d".

Selle käskluse järel tegutsevad numbrid nagu see prg.7 öeldud. Kui on vaja muuta sihiku andmeid, siis käsklustatakse:

"Paremale (vasakule) NN".

I jagu Suurtüki määrustik.

§ 7.

Nr. 4 - Kui tõmbenööri abil lastakse, võtab tõmbenööri kätte, astub tagasi ja Nr.1-se käskluse järelle "Tuld" - annab tuld. Tõrke puhul avab riivi, hoides eemal urvist; sütiku vahetamine või luku avamine sünnib tema poolt ainult suurtükiülema korraldusel. Peale lasku teeb luku lahti ja eemaldab tühja sütiku.

Nr.15 - Kordab saadud käsklusi nii valjult, et numbrid kelle kohta käsklused käivad selgelt kuulek

Suurtükiülema - tõrke korral, nähes et sütik ei ole süüdanud, käsib Nr.4 sütiku vahetada, lukku mitte avades. Kui sütik on süüdanud, laseb lukku avada ja laengu vahetada mitte varem, kui 5 minuti möödudes.

Märkus: Kui Nr.3 on varustatud peatelefoniga, siis täidab tema ka Nr.15 kohused.

numbriga 300 pig. / 000000. Kui on vaja muuta sihiku andmeid, siis käsklustatakse:

"Paremale (vasakule) NN".

Arp. m. 3, 7. ja 9 määrustik.

87.

(Meremüüdi eeskiri m. 233 - 1933. a.)
Nr. 4. Kui tõmbenööri abil lastakse
võtab tõmbenööri kätte,
astub tagasi ja kätkest
kaskluse järele "Tuld"
armab tuld. Parast laoku
trek luku lahti ja eemaldab
tühja sütiku.

Tõrke puhul aval. ruvi
heidudes eemale urvist.
sütiku rahitamise või luku
avamise toimub tõm. post
arvult suurtükivõilema kor-
kaldusel.

Nr. 15. Kõrvaldab saadud kaskluse,
mü. välgut, et numbrid
kelle kohta kasklused käivad,
selgelt kuuleks.

Suurtükivõilema - tõrke puhul a)
kui sütik ei ole süüdanud,
kamb. m. H. sütiku rahitada,
luku mitte avada; b) kui
süтик on süüdanud, laste
luku avada ja mitte varem
kui 5 minuti möödudes.

Prg. 10.

Patareist nägemata märgi tulistamisel, käsklustatakse:

"S u u n NN"

"Kvadrant NN⁰ NN".

Selle käskluse järele suurtüki numbrid prg. prg. 5, 7 ja 9 muutmiseks tegutsevad järgmiselt:

Nr. 3 - kordab Nr. 10-lt (automaadi number) saadud andmed ja käsklustades

Nr. 1-le "Paremale (vasakule)",

"Seis" seab suurtüki antud suuna.

Nr. 1 - Pöörab suurtüki Nr. 3-da käskluse järele.

Suurtüki ülem: kordab Nr. 3-lt saadud kvadrandi andmed, seab kvadrandi ja käsklustab Nr. 2-le: "Alla", "Üles" "Pea", kuni käsklustatud tõste saavutatud.

Prg. 11.

Eksitused saavad parandatud eksija enese poolt vastava käsklusega, et saada õiget seadet.

Prg. 12.

Kogu tegevuse seismapanemiseks käsklustatakse:

"Tähelpanu".

Selle käskluse järele lõpetavad kõik numbrid igasuguse tegevuse suurtüki juures, sinna kohta jäädes, kus neid käsklus "Tähelpanu" tabas, kuni järgmise käskluseni.

Prg.13.

Suurima kiirlaskvuse saavutamiseks käsklustatakse:

"Kiirtuli"
ehk "N mürsku"
"Kiirtuli".

Selle käskluse järele laseb suur-
tükk iseseisvalt käskluseni:

"Tähelpanu"
või kuni määratud arv mürske on välja-
lastud.

Prg.14.

Märgi vahetuseks käsklustatakse:

"Tähelpanu"
"Sihtida....."
ehk "Tähelpanu"
"Endiste andmetega"
"Sihtida.....".

juurelisades uue märgi lühikest ja sel-
get kirjeldust ja tarbekorral märgi
jooksva suuna arvu. Suurtüki numbrid
tegutsevad prg.5 järele.

Nr.3 seab esimesel juhtumisel sihiku
algseisu, teisel juhtumisel aga
mitte.

Prg.15.

Mürsu ja laengu vahetuseks käsk-
lustatakse:

"Tähelpanu"
"Niisuguse mürsuga"
"Niisuguse laenguga".

Kui suurtükk juba endise mürsuga laetud, siis teatab rühma (suurtüki) ülem tulejuhile peale lasku:

"Niisugune suurtükk"
"Niisuguse mürsuga".

Prg.16.

Numbritele puhkuse andmiseks käsklustatakse:

"K o h e n d u".

Suurtüki juurest võivad numbrid lahkuäa ainult suurtüki ülema loaga.

Prg.17.

Ajutiseks tule lõpetamiseks käsklustatakse:

"Tähelpanu"

"Mitte lasta".

Selle käskluse järel viiakse laadimine lõpule; sihtimine kestab edasi.
Nr.4 - Keerab laskesäädise kaitse asendisse.

Tule uuesti avamiseks käsklustatakse:

"Sihtraud NN"

"T u l d",

selle käskluse järel:

Nr.4 - keerab laskesäädise "laske asendisse.

Teised numbrid tegutsevad prg.7 järel.

Prg.18.

Täieliseks tule lõpetamiseks käsklustatakse:

"Tähelpanu"

"Mitte laadida".

Selle käskluse järele alatud laadimine viiakse lõpuni ja tulejuhile teatatakse:

"Niisugune suurtükk laetud".

Prg.19.

Et laetud suurtükki tühjendada käsklustatakse:

"Laetud suurtükk tuld"

ehk "Suurtükk tühjendada".

Viimase käskluse järele:

Nr.3 ja Nr.5 - toovad väljalaadija ja lükkavad mürsu välja.

Nr.4 - Võtab sütiku välja ja teeb luku lahti.

Nr.7 - Võtab laengu vastu ja annab seda Nr.9-le.

Nr.6 - Võtab väljalükatud mürsu ja annab seda Nr.8-le.

Prg.20.

Suurtüki tegevuse lõpetamiseks käsklustatakse:

"S e i s"

"L õ p e t a".

Selle käskluse järele:

Nr.1 - pöörab suurtüki algsuuna, võtab optilise sihttoru ära ja asetab kasti, paneb sihtrauale katte peale ja aitab Nr.2 ja Nr.3-le suurtükki üldkattega kinni katta.

Nr.2 - Seab suurtüki horisontaal seisu, võtab optilise sihttoru ära ja asetab kasti, paneb sihtrauale katte peale, aitab Nr.1 ja

Nr.3-el suurtükki üldkattega kinni katta.

Nr.3 - Seab sihiku ja sihtraua algseisu.

Nr.4 - Katab urvi ja suudme kinni.

Nr.5 - Viib mürsu tõukepuu keldrisse ja ühes Nr.Nr.1,2 ja 3-ga toovad kõik suurtüki katted kohale.

Nr.Nr.)-Koristavad ära laskmisest järele-
6,7,8) jäänud laskemoona,matid ja anna-
ja 9) vad need Nr.Nr.10,11,12,13 ja 14
kätte.

Nr.Nr.)- Asetavad kohale laskmisest jä-
10,11,)rele jäänud laskemoona, võtavad
12,13)vastu Nr.Nr.6,7,8 ja 9 käest
ja 14)matid ja järele jäänud laskemoona.

Nr.15- Võtab telefoni maha ja viib selle ettenähtud kohale.

Märkus: Kui Nr.3 on varustatud pea tele-
foniga, siis täidab tema ka Nr.
15 kohuseid.

Prg.21.

Peale ülaltähendatud kohuste täit-
mist lähevad numbrid suurtüki taha ja
rivinevad kahte viirgu prg.2 järele.

Suurtüki ülem viib meeskonna kogu-
mise kohta.

Märkus: Suurtükkide juures, kus sihte-
kettad on asetatud mõlemil pool
suurtüki, määratakse kaks sih-
teandmete seadjat Nr.3 ja Nr.
3-a.

II jagu.

PATAREI MÄÄRUSTIK.

Prg.1.

Patarei tuld juhib patarei ülem või tema asetäitja tulejuhtimise punktist.

Prg.2.

Patarei ülema abi asub patareis rühmade vahel tema jaoks sissesetatud punktis. Temal on telefoni ühendus suurtükkidega. Jälgib kõik aeg patarei ülema laskmist ja tulejuhtimise punkti tegevuse katkestamise korral jätkab ta patarei tulejuhtimist.

Prg.3.

Rühma ülemad asuvad oma rühmade juures. Nad vastutavad rühma suurtükki korrapäralise töötamise eest ja on kohustatud ettetulnud takistusi kõrvaldama. Side ohvitser asub tulejuhtimise punktis. Tema kohused on tulejuhtimise punkti määrustikus ettenähtud.

Prg.4.

Patarei veltveebel on patarei tema abi korralduses. Suurtüki ülemad ülemad igati oma suurtüki juures; need üks igast rühmast ühtlasi ka

rühma allohvitseriks.

Patareii lukusepp asub suurtükkide juures patareii ülema abi korralduses. Tema kohuseks on materjaalosa rikkeid ja takistusi kiirelt kõrvaldada.

Prg.5.

Tulejuhtimise punkti meeskonna arv, paigutus ja kohused on tulejuhtimise punkti määrustikus, suurtüki meeskonna - suurtüki määrustikus ettenähtud.

Prg.6.

Tulejuhi käsklusi antakse edasi:

1. Tulejuhtimise riistade abil;
2. Telefoni ehk kõnetorude kaudu,
3. Kordurite kaudu ehk vahenditult häälega.

Prg.7.

Käsklused suurtükkide juures võetakse vastu:

1. juhtumisel vastuvõtte riistadelt.
2. " suurtüki telefonistilt
3. " suurtüki ülemalt.

Prg.8.

Patareisse minekuks ja sealt ära-tulekuks rivistatakse meeskond suurtükkide kaupa kooskõlas suurtüki määr. prg.2-ga, paremal tiival tulejuhtimise punkti meeskond, kooskõlas tulejuhtimise punkti määrustiku prg.4-ga.

Prg. 9.

Käskluse järele:

"Suurtükkide taha"

"M a r s s",

viivad suurtüki ülemad igaüks oma meeskonna oma suurtüki taha, nagu srtk. määr. prg.2 öeldud.

Tulejuhtimise punkti meeskond läheb tulejuhtimise punkti määrustiku prg.4 järele.

Käskluse järele:

"Suurtükkide juure"

"M a r s s",

asuvad numbrid vastavalt suurtüki määrustiku prg.3-le. Tulejuhtimise punkti meeskond tulejuhtimise punkti määr. prg.5 järele.

Prg.10.

Patarei laskevalmis seadmiseks käsklustatakse:

"L a s k e v a l m i s".

Numbrid tegutsevad nagu suurtüki määr. prg.4 ettenähtud. Tulejuhtimise punkti meeskond tulejuhtimise punkti määr. prg.6 järele.

Märkus: Tarbekorral võib käsklused:

"Suurtükkide taha", "Marss"

ning "Suurtükkide juure",

"Marss" ärajätta ja käsklustada "Laskevalmis".

Prg.11.

Märgi kättejuhatamiseks käsklustatakse:

"S i h t i d a....."

juurelisades lühikest ja selget märgi kirjeldust ehk tarbekorral märgi jooksva suuna arvu. Suurtüki meeskond tegeleb suurtüki määrustiku prg.5 ja tulejuhtimise punkti meeskond tulejuhtimise määr. prg.7 järele.

Prg.12.

Suurtükide laadimiseks käsklustatakse:

"Fugaas mürsuga" (mürsu liik)

"Lahingu laenguga (laengu liik).

Selle käskluse järele numbrid tegeitsevad suurtüki määrustiku prg.6 järele.

Prg.13.

Tule avamiseks käsklustatakse:

"Sihik NN"

"Sihtraud NN"

"T u l d".

Selle käskluse järele numbrid tegeitsevad suurtüki määrustiku prg.7 järele.

Prg.14.

Järgnevate kogulaskude andmiseks käsklustatakse:

"NN"

"T u l d".

Selle käskluse järele tegutsevad numbrid suurtüki määrustiku prg.7 järele.

Kui on vaja muuta sihiku andmeid, käsklustatakse:

"Paremale (vasakule) NN".

Prg.15.

Patareist nägemata märgi tulistamiseks käsklustatakse:

"S u u n NN".

"Kvadrant NN^o NN'".

Selle käskluse järele numbrid tegutsevad srtek.määr.prg.10 järele.

Prg.16.

Eksitused saavad parandatud eksija enese poolt vastava käsklusega, et saada õiget seadet.

Prg.17.

Laskmiseks rühmade ehk üksikute suurtükkiõega käsklustatakse peale sih-teandmete määramist:

"Rühma kaupa" ehk "Suurtüki kaupa".

"Paremalt (vasakult)".

Kui tule järgi valvavad rühma (suurtüki) ülemad käsklustatakse tuleandmiseks:

"T u l d".

Kui järjekorda rühmade (suurtükkiõede) vahel mitte rühma (suurtüki) ülemad ei pea, käsklustatakse tuleandmiseks:

"NN rühm (suurtükk) tuld".

Prg. 18.

Laskmisel rühma ehk suurtüki kaupa, kui tule järjekorda peavad rühma (suurtüki) ülemad loetakse rühmade ja suurtükkide järjekorda alates tulejuhi poolt määratud tiivast. Järjekorra viimase rühma (suurtüki) ülem teatab peale lasku valjult:

"J ä r g".

"J ä r g" antakse edasi keskmiste rühmade (suurtükkide) ülemate poolt.

Prg. 19.

Laskmisel rühma (suurtüki) kaupa, kui tule järjekorda peavad rühma (suurtüki) ülemad ja kui käskluse "tuld" järele järjekorra rühm (suurtükk) ei ole laskevalmis, teatab rühma (suurtüki) ülem järgmisele rühmale (suurtükile):

"N N rühm (suurtükk) jääb vahele".

Prg. 20.

Laskmiseks suurtüki kaupa teatud ajavahemikkudega käsklustatakse:

"Suurtüki kaupa paremalt (vasakult/

"Vahe NN sekundit" "Tuld".

Suurtüki ülemate käskluse järele annavad suurtükid tuld ajavahemikkudega "NN" sekundit.

Prg.21.

Suurema kiirlaskvuse saavutamiseks käsklustatakse:

"Kiirtuli"
ehk "N mürsku"
"Kiirtuli".

Selle käskluse järele lasevad suurtükid iseseisvalt käskluseni:

"Tähelpanu",
ehk kuni määratud arv mürske väljalas-
tud.

Prg.22.

kogu tegevuse seismapanemiseks käsklustatakse:

"Tähelpanu".

Selle käskluse järele katkestakse igasugune tegevus patareis, kuna numb-
rid kohtadele jäävad, kus neid käsklus
tabas.

käsklus: "Seis" antakse:

1. Kiirtule ajal iga käskluse eel.
2. Käskluste vahetusel.
3. Märgi vahetusel.
4. Mürsu ja laengu vahetusel.
5. Igal juhtumisel, kui tulejuht seda tarvilikuks arvab.

Prg.23.

Märgi vahetusel käsklustatakse:

"Tähelpanu"

"S i h t i d a"

ehk "Tähelpanu"

"Endiste andmetega"

"S i h t i d a"